

ПОСТФОЛЬКЛОР ЯК ПРЕДМЕТ ГУМАНІТАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ДО ПОСТАНОВКИ ПИТАННЯ

Мета роботи полягає у розгляді постфольклору як предмета теоретичних досліджень у гуманітарному дискурсі. **Методологія** дослідження полягає в застосуванні загального наукового принципу об'єктивності, культурологічного, структурно-семантичного та аналітичного методів у вивченні теоретичних праць гуманітарного напрямку (філологічних, фольклористичних), предметне поле яких пов'язане з поняттям постфольклору. **Наукова новизна** роботи полягає в комплексному розгляді поняття постфольклору як предмета гуманітарних досліджень та визначенню необхідності культурологічного осмислення його феноменології у контексті тенденцій розвитку сучасної культури. **Висновки.** В результаті дослідження встановлено, що постфольклор як явище сучасної культури є генетично спорідненим з класичними фольклорними зразками, проте за своїми зовнішніми та внутрішніми ознаками і характеристиками все ж належить до явищ принципово нового культурного рівня, твори яких не лише відображають мозаїчну дійсність, а й акумулюють та трансклюють ціннісні значення, ідеї та ідеали соціуму, виступаючи своєрідним стабілізуючим началом в осмисленні соціокультурних реалій.

Ключові слова: постфольклор, комунікаційні мережі, інтернет-фольклор, фольклористика, соціальні практики.

Денисюк Жанна Захарівна, кандидат культурології, начальник отдела научной и редакционно-издательской деятельности Национальной академии руководящих кадров культуры и искусства

Постфольклор как предмет гуманитарных исследований: к постановке вопроса

Цель работы заключается в рассмотрении постфольклора как предмета теоретических исследований в гуманитарном дискурсе. **Методология** исследования заключается в применении общего научного принципа объективности, культурологического, структурно-семантического и аналитического методов в изучении теоретических работ гуманитарного направления (филологических, фольклорных), предметное поле которых связано с понятием постфольклора. **Научная новизна** работы заключается в комплексном рассмотрении понятия постфольклора как предмета гуманитарных исследований и определению необходимости культурологического осмысления его феноменологии в контексте тенденций развития современной культуры. **Выводы.** В результате исследования установлено, что постфольклор как явление современной культуры является генетически родственным классическим фольклорным образцам. Однако по своим внешним и внутренним признакам и характеристикам все же принадлежит к явлениям принципиально нового культурного уровня, произведения которого не только отражают мозаичную действительность, но и аккумулируют и транслируют ценностные значения, идеи и идеалы социума, выступая своеобразным стабилизирующим началом в осмыслении социокультурных реалій.

Ключевые слова: постфольклор, коммуникационные сети, интернет-фольклор, фольклористика, социальные практики.

Denysyuk Zhanna, Ph.D. of Culturjlogy, Head of research and publishing department of National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts

Postfolklore as a subject of humanities research: propounding a question

The purpose is to consider postfolklore as an object of theoretical research in humanitarian discourse. **Research methodology** is to apply the general principle of scientific objectivity, cultural, structural-semantic and analytical methods for the study of theoretical works of humanities (philology, folklore), subject matter of which is associated with the concept of postfolklore. **Scientific novelty** lies in the comprehensive review of the concept of postfolklore as a subject of humanities research and determination of the necessity of cultural understanding of its phenomenology trends in the context of contemporary culture. **Conclusions.** The study has found that postfolklore as a phenomenon of modern culture is genetically related to classical folklore samples. However, on its external and internal features and characteristics it still belongs to principally new cultural level phenomenon, works of which not only reflect the mosaic reality, but also accumulate and transmit values, ideas and ideals of the society, acting as a kind of stabilizing principle in understanding of socio-cultural realities.

Keywords: postfolklore, communication networks, Internet folklore, folklore and social practices.

Актуальність теми дослідження. Серед явищ сучасної культури, які завдяки своїм змістовним характеристикам та новаторству так чи інакше підпадають під рефлексії науковців, заслуговує на особливу увагу феномен постфольклору, початки формування якого співпадають з процесами урбанізації ще наприкінці XIX ст. Але як якісно новий сегмент культури він постає в кінці XX ст., особливо на початку XXI ст., значною мірою опосередковуючись засобами технологічного відтворення та трансляції,

пов'язаними з новітніми комунікаційними мережами. Сучасний постфольклор, змінивши принципи свого творення і трансмісії, вже не належить в повній мірі до культурних зразків фольклору в класичному розумінні фольклористичних досліджень. У своїй більшості, формуючись в комунікативному середовищі та засобами медіа-комунікації під час повсякденних комунікативних практик людини, такі постфольклорні твори здатні органічно відображувати мозаїчну соціокультурну реальність, виносячи на загал певні ідеї, цінності й ідеали. Водночас ці явища потребують належного культурологічного осмислення й дослідження для досягнення цілісної картини розвитку культури та сучасних культурних практик, що стають невід'ємною частиною культурних реалій сьогодення.

Метою статті є вивчення постфольклору як предмета теоретичних досліджень у гуманітарному дискурсі.

Виклад основного матеріалу. Перші дослідження постфольклору як окремого культурного явища відбувалися в руслі фольклористичних та філологічних досліджень. Початки поняттєвого й концептуального окреслення й обґрунтування постфольклору в теоретичних дослідженнях належать російському вченому С. Неклюдову. Спираючись на методи структуралістського аналізу в дослідженні міського фольклору, він вводить в науковий обіг поняття "постфольклору" (1995) на позначення якісно нового в жанровому аспекті культурного продукту. Мотивував Неклюдов це тим, що міський фольклор, будучи фрагментованим, значно відрізняється від стадіально й історично передуючих йому усних селянських традицій, не маючи з ними вже нічого спільного [16]. Долучаючи методологічний інструментарій таких гуманітарних дисциплін, як теорія комунікацій, соціологія, психологія, когнітологія, він досліджує не лише тексти, а й інтертекстуальні та контекстні відношення. Відтак, до постфольклорних текстів Неклюдов відносив ті з них, що за своїми сукупними ознаками були несанкціонованими зверху, неелітарними, мали мимовільне зародження і розвиток, належали (як правило) до непрофесійної сфери і мали переважно усний тип побутування – тобто фактично це був пласт "неофіційної" синкретичної міської (і не лише міської) культури [15].

У подальшому дослідження постфольклору знайшло відображення в працях таких дослідників ближнього зарубіжжя, як М. Алексєєвський, В. Андрєєв, В. Анікін, А. Архипова, К. Богданов, О. Жарова, А. Єнікеєва, А. Каргін, А. Колістратова, А. Костіна, В. Кравчик-Василевська, В. Метальникова, С. Петренко, А. Петрова, М. Прийомишева, Д. Радченко, В. Рукомойникова, Т. Савельєва, А. Савченко, Т. Сусллова, Т. Щепанська, Л. Ядришнікова, О. Фролова.

Витоки постфольклору С. Петренко тісно пов'язує з низовою культурою (за М. Бахтініним), з її маргінальністю, вторинністю по відношенню до офіційної ідеології, відтак, на думку дослідника, постфольклор за своєю сутністю постає як своєрідна контркультура [18, 145]. Значною мірою, окрім низової культури, на розвиток постфольклорних форм в кінці XIX – початку XX ст. впливає індустрія масових розваг – ярмаркових видовищ, ресторанної та садово-паркової естради, вистав "балаганного" театру, кафешантанів і кінодивертисментів. Фольклор освоює репертуар "низової" естради, який збагачує міську пісню новими реаліями, мотивами і фабульними моделями. Велику роль в цьому процесі відіграла поява таких принципово нових (порівняно з писемністю) інформаційно-комунікаційних технологій, як запис, зберігання, трансляція звуку і зображення [4].

Попри дискусійність цього поняття на перших етапах свого існування, дослідники водночас одностайні в думці щодо необхідності позначення ним тих творів, які за своїми ознаками характеризуються як поліцентричні, фрагментовані відповідно до "соціальних, професійних, кланових, навіть вікових розшарувань суспільства, з його розпадом на слабо пов'язані між собою осередки, які не мають загальної світоглядної основи" [19, 93]. На рівні буденної свідомості постфольклор необхідний як засіб самоідентифікації членів тих чи інших субкультурних спільнот, що виникають в різних соціальних інститутах (школа, вулиця, сім'я) [7, 42]. Із субкультурними явищами пов'язував появу постфольклору В. Андрєєв, наголошуючи також й на тому, що в умовах розширення комунікативного середовища схожі з фольклорними тексти, належать радше до парафольклору, оскільки зазнають активних впливів з боку професійної літератури та масової культури [2, 7].

Основою постфольклорних творів, на думку окремих науковців, обов'язково має бути традиційна культура [6, 90]. Таку ж доволі консервативну думку висловлює В. Анікін, аргументуючи тим, що жодних новоутворень, вільних від традиції, в фольклорі не існує, а якщо такі є, то вони не можуть розглядатися як фольклорні [3]. В даному разі зауважимо, що в умовах універсального інформаційно-комунікативного простору, який є і засобом, і середовищем творення та ретрансляції постфольклорних творів (текстів) культурні сенси і значення можуть набувати як універсального характеру, або ж ретранслювати певні архетипи етно- та національних культурних пластів. Деяко більш помірковану позицію з даного питання висловлює К. Богданов, наголошуючи, що абсолютизація фольклорних об'єктів "як таких" поступається в місцем визнання за фольклором статусу особливого типу соціокультурної комунікації, що забезпечує відтворення і трансмісію колективної традиції [5].

В контексті культурних практик повсякденності розглядала фольклор і постфольклор Л. Ядришнікова. Ґрунтуючись на основі положень соціально-філософських теорій повсякденності Е. Гуссерля, А. Шюца, П. Бергера, Т. Лукмана, Б. Вальденфельса, сучасне поширення фольклорних практик (або фольклорної феноменології) дослідниця визначає в таких модусах фольклорності, як міфологомагічний, релігійно-сакральний, карнаваль-естетичний, ритуально-концептуальний [20, 16]. Відтак

простір побутування такого фольклору мінімізується, а зміст стискається, вміщуючись в рекламі, вісці, плакаті, слогані. Нова фольклорність в повсякденності постає не тільки в традиційних образах, а й в окремих фрагментах комунікації – жестах, мовній поведінці, лексиці, символіці речей. Тому найвищою "семіотичною ефективністю" фольклор володіє в інформаційному просторі, який в сучасній культурі став найважливішою частиною повсякденності" [20, 16]. Поява постфольклору виводиться із таких культурних практик повсякденності, де головним суб'єктом виступає самодіяльна творча особистість, для якої самодіяльність є безумовною цінністю, вона "добудовує" культуру до цілого, долаючи так драматичні розриви між індивідуально-особистим і безособово-масовим, непрофесійним і професійним, між перевірем старим (досвідом) і незвіданим новим, авторським і анонімним [20, 22].

На думку білоруського дослідника А. Морозова, основна закономірність функціонування фольклору на сучасному етапі – переважання принципово нових явищ постфольклору міського населення, які активно взаємодіють з масовою культурою за змістом і стилістикою, функціональністю й ціннісними орієнтаціям. При цьому сама масова культура відтворює цілий ряд родових властивостей фольклору: його дидактичну і соціально-адаптивну спрямованість, тенденцію до втрати авторського начала, панування стереотипів і т.д. Сучасні форми постфольклору мають підвищену здатність до тематичної та естетичної інтерналізації своєї продукції (тоді як традиційний фольклор локальний і регіональний), нарешті свою продукцію він відтворює серійно, у вигляді ідентичних копій, чому сприяє поширення постфольклорних явищ за допомогою інтернету [14, 54].

На позначення в культурі постфольклорних явищ, які циркулюють в комунікативному середовищі, зокрема, в інтернеті, науковці застосовують ще такі поняття як інтернет-фольклор, мережевий (віртуальний) фольклор, інтернетлор, електронний фольклор.

Характеризуючи інтернет-фольклор як якісно нову культурну стадію, засновану на переважанні багатоканальної, візуальної форми комунікації, А. Колістратова підкреслює такі його характеристики, як анонімність, колективність авторства, поліваріантність, традиційність текстів, що певною мірою збігаються з характеристиками класичних фольклорних текстів [8, 88]. При цьому інтернет-фольклор оперативніше реагує на всі суспільно значимі події, застосовуючи при подачі матеріалу не тільки мову стереотипів та міфологем, але й актуалізує їхнє самовідтворення. При побудові такого твору переважуючою є візуальна складова, разом з тим, вербальні тексти також часто підкріплюються графічними та іконічними символами.

У контексті появи та розвитку цифрової (дигітальної) культури розглядає виникнення постфольклору (або "е-фольклору") польська дослідниця В.Кравчик-Василевська. На її думку, саме завдяки появі нових засобів і форм міжособистісної комунікації стало можливим "формування специфічного різновиду писаного, усного і візуального фольклору транснаціонального характеру ... що передається електронним шляхом (e-folklor)" [10, 131]. Завдяки змішаному функціонуванню слова, звуку, образу, анімації відбулося зміщення жанрів постфольклорних творів, а основними засобами поширення стали SMS, комп'ютерні ігри, електронна пошта, блоги, чати і багато інших форм електронної комунікації [10, 133]. Разом з тим, дослідниця ставить питання й про архівування та зберігання такої фольклорної електронної нарації, з огляду на нетривалий час її актуалізації та постійне оновлення й появу нових текстів.

Суттєвою різницею в змістово-функціональному призначенні фольклору і постфольклору є те, що традиційний (або "класичний") фольклор відображав дійсність дедуктивним методом, де певні цінності лише відображалися в деталях життя – загальне було головним. Логіка постфольклору працює в зворотному, індуктивному напрямку: фрагменти мозаїчної дійсності складаються в картину світу – тут стає важливішою конкретика. Оскільки сучасне суспільство інформативно перевантажене, постфольклорний текст пов'язується з безліччю фрагментів дійсності, в тому числі й культурної, відтак його завдання – художньо освітити деталі й наповнити актуальним змістом [14, 56].

В Україні дослідження постфольклору також відбувалося переважно в рамках фольклористичних та, більшою мірою, філологічних студій, що знайшло відображення в працях В. Борисенко, О. Брициної, О. Калити, Н. Лисюк, І. Мариненко, О. Селіванова, Л. Сорочук; психології – Н. Никончук; в контексті досліджень субкультурних явищ – Л. Алещенко, Л. Гасиджак, О. Харчишин; сучасні явища постфольклору та окремі його жанрові різновиди досліджували В. Бережний, А. Бойко, І. Головаха, І. Кімакович, І. Коваль-Фучило, Л. Фіалкова.

Так, Л. Алещенко в трактуванні постфольклору дотримується думки, що постфольклор визначається як культурне явище від початку ХХ ст. і до сьогодення, галузь словесності, тексти якої розвиваються за фольклорними схемами, але не підходять під формальне визначення фольклору [1, 351].

В контексті формування етнічної свідомості та самосвідомості розглядає постфольклор Н. Никончук, акцентуючи увагу на зв'язку усної народної творчості та постфольклору, особливостях фольклору різних соціальних груп та субкультур. Дослідниця також відзначає, що постфольклор, на відміну від усної народної творчості, може регулювати мінливі стосунки (в аспекті психологічних відношень), що зазвичай не ґрунтуються на безпосередньому досвіді попередніх поколінь і не вимагають суворого дотримання традиційного етикету [17, 221].

Одним з фундаментальним і повних в цьому відношенні досліджень є монографія Н.Лисюк, в якій систематизовано жанрові різновиди сучасного міського фольклору, що побутує на різних соціокультурних рівнях та в різних субкультурних середовищах, як от: міська стереотипна проза, міська пі-

сня, фольклор мовленнєвих ситуацій, писемний фольклор, ритуально-магічні практики, прогностично-магічний, політичний фольклор тощо [11,7]. Появу постфольклору в культурному середовищі сучасності Н.Лисюк пов'язує, насамперед, зі зміною фольклорної парадигми, яка зумовлена комплексом як зовнішніх, так і внутрішніх чинників. Серед зовнішніх факторів дослідниця називає історичні, соціально-економічні, культурні, як-от: зміна устрою й способу життя, урбанізація та міграція населення, посилення соціальної динаміки, формування нових соціокультурних груп, виникнення нової культурної ситуації. Визначаючи постфольклор як "сталий тип комунікації всередині всього соціуму та окремих його спільнот, що забезпечує самоідентифікацію й передання колективного соціального досвіду, основоположних цінностей та норм" [12, 12-13], його характерними рисами дослідниця називає мультикультуралізм, соціокультурний поліцентризм (творення і розповсюдження окремих фольклорних комплексів різними соціальними групами), злободенність, а відтак швидкозмінність, мінімалізм, інтертекстуальність та цитатність (вторинність) творів, відчутна втрата ними варіативності, зростання ролі індивідуального авторства, функціональна маргінальність, пов'язана зі зміною його функцій та обмеженням їх обсягу [12, 9-10].

Активний сплеск появи нових постфольклорних форм в українському культурному середовищі можемо спостерігати від початку першого десятиліття XXI ст., що зумовлюється більшим поширенням та доступністю інтернет-комунікацій, появою нових гаджетів, які сприяли як творенню, так і розповсюдженню таких творів. Слід зазначити, що, з огляду на особливості соціально-політичного життя, перебіг всіх важливих і значимих подій у суспільстві завжди активно й оперативно знаходить відголосок у фольклорних формах, даючи свої оцінки, сприймаючи чи заперечуючи певні цінності. Відтак особливе значення в розвитку постфольклорних форм займають суспільно-історичні події протестного характеру, що відбувалися протягом 2004-2005 рр. та 2013-2014 рр. – і до сьогодні, які є найбільш значимими в історії незалежності України. Карнавальність, сміхове начало, перформанс, мовні ігри, які відбуваються на стику "лінгвістики, філософії та психології" [9, 62] – все це знаходить втілення в нових жанрах і формах постфольклору, до того ж потужно заявляє про себе інтернет-фольклор, творення якого стає надбанням повсякденних комунікативних практик.

Наукова новизна дослідження полягає в комплексному розгляді поняття постфольклору як предмета гуманітарних досліджень та визначенню необхідності культурологічного осмислення його феноменології в контексті тенденцій розвитку сучасної культури.

Висновки. Постфольклор як явище сучасної культури, що є генетично спорідненим з класичними фольклорними зразками, за своїми зовнішніми та внутрішніми ознаками і характеристиками все ж належить до явищ принципово нового культурного рівня, твори яких не лише відображають мозаїчну дійсність, а й акумулюють та транслюють ціннісні значення, ідеї та ідеали соціуму, виступаючи своєрідним стабілізуючим началом в осмисленні соціокультурних реалій.

Література

1. Алещенко Л. Фольклор сучасного міста: історична реконструкція як різновид молодіжних субкультур у системі постфольклору / Л. Алещенко // Література. Фольклор. Проблеми поетики: Зб. наук. праць. – 2012. – Вип.36. – С.349–356.
2. Андреев В. К. Реалии молодежных субкультур в текстах русского постфольклора / В. К. Андреев // Вестник Новгородского государственного университета. – 2010. – №57. – С.7–9.
3. Аникин В. П. Не "постфольклор", а фольклор (к постановке вопроса о его современных традициях) / В. П. Аникин // Славянская традиционная культура и современный мир: Сб. мат. науч.-практ. конф. Вып. 2. – М.: Гос. респуб. центр русского фольклора, 1997.–С.224–240 [Электронный ресурс]. – Электрон. дан. (1 файл). – Режим доступа: http://www.centrfolk.ru/st_anikin.htm
4. Архипова А. С. Фольклор на асфальте / А. С. Архипова, С. Ю. Неклюдов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ruthenia.ru/folklore/arhipovaneckludov1.htm>.
5. Богданов К. А. Повседневность и мифология: исследование по семиотике фольклорной действительности: автореф. дис. док. филол. наук. 10.01.09 / К. А. Богданов. – М., 2002.–51 с. [Электронный ресурс]. – Электрон. дан. (1 файл). – Режим доступа: <http://www.dissercat.com/>
6. Еникеева А. Р. Пост-фольклор как форма социокультурных интересов современной молодежи / А. Р. Еникеева // Вестник КазГУКИ. – 2013. – №2. – С.90–92.
7. Жарова О. С. Субкультура современных "менестрелей" как фактор постфольклора / О. М. Жарова // В рамках обыденного сознания: Актуальные вопросы современной философии и политологии: Сб. докладов международ. науч. заочной конф. (Липецк, 28 октября 2009 г.). – Липецк: Изд. центр "Де-факто", 2009. – С.42–43.
8. Колистратова А. В. Эпоха постмодерна и фольклор: отсутствие субъекта высказывания / А. В. Колистратова //Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2011. – № 2 (9). – С.88–90.
9. Коробка Г. О. Трансценденція мовної особистості (homo loquens) у людину, що грає (homo ludens): сміховий контекст Майдану / Г. О. Коробка // Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство. – 2014. – №2. – С.61–69.
10. Кравчик-Василевська В. Електронний фольклор як явище цифрової культури // Слов'янський світ: щорічник. Вип. 7 / В. Каравчик-Василевська; [голов. ред. Скрипник Г. А.] НАНУ, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – К., 2009. – С.127–138.
11. Лисюк Н. А. Постфольклор в Україні / Н. А. Лисюк.– К., 2012. – 347 с.
12. Лисюк Н. А. Специфіка постфольклору України / Н. А. Лисюк // Літературознавчі студії. – 2013. – Вип. 40(2). – С. 9–14.

13. Малєєва Н. С. Соціально-психологічний зміст комунікативних практик у мережі інтернет / Н. С. Малєєва // Наука і освіта. – 2014. – №11. – С.113–118.
14. Морозов А. В. Фольклорное творчество в условиях становления информационного общества / А. В. Морозов // Беларуская культура ва ўмовах глабалізацыі: матэрыялы навуковай канферэнцыі, прысвечанай 35-годдзю БДУКМ (3 снежня 2010 г.): [у 2 т.] / Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў. – Мінск, 2011. – Т. 1. – С.54–59.
15. Неклюдов С. Фольклор и его исследования: век двадцатый / С. Неклюдов [Электронный ресурс]. – Электрон. дан. (1 файл). – Режим доступа: <http://www.culture29.ru/upload/medialibrary/73b73bb571cb38f26cf4e596284aacc6b01.pdf>.
16. Неклюдов С. Ю. Фольклорные традиции современного города / С. Ю. Неклюдов [Электронный ресурс]. – Электрон. дан. (1 файл). – Режим доступа: <http://www.culture29.ru/upload/medialibrary/f67/f67211a724844c58553b17ad1374f56a.pdf>.
17. Никончук Н. О. Усна народна творчість та постфольклор у житті сучасної людини: повернення до режитків чи нові тенденції розвитку? / Н. О. Никончук // Наукові записки Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка. – К.: Главник, 2005. – Вип. 26, в 4 т. Т. 3. – С. 220–224.
18. Петренко С. Н. Жанровые традиции постфольклора в поэтике современной русской литературы / С. Н. Петренко // Известия ВГПУ. – 2014. – №2 (87). – С.145–149.
19. Приемышева М. Н. Постфольклор и социальная диалектология: точки соприкосновения / М. Н. Приемышева // Ученые записки ОГУ. Серия: Гуманитарные и социальные науки. – 2008. – №1. – С.93–97.
20. Ядрышникова Л. Г. Фольклор и постфольклор в культурных практиках повседневности: автореф. дис. канд. культурологии: 24.00.01: теория и история культуры/ Л. Г. Ядрышникова. – Екатеринбург, 2008. – 27 с.

References

1. Aleshchenko, L. (2012). Folklore modern city enactment as a form of youth subcultures system postfolkloru. *Literatura. Fol'klor. Problemy poetyky*, 36, 349–356 [in Ukrainian].
2. Andreev, V.K. (2010). Realities of youth subcultures in the Russian texts postfolkloru, 57, 7-9 [in Russian].
3. Anikin, V.P. (1997) Not "postfolkloru" folklore (to the question of its modern traditions), (Vols. 2), (pp. 224-240). M.: Hos. respub. tsentr russkoho fol'klora. Retrieved from http://www.centrfolk.ru/st_anikin.htm[in Russian].
4. Arkhypova A. S., Neklyudov, S. Yu. Folklore on asphalt. Retrieved from <http://www.ruthenia.ru/folklore/arhipovaneckludov1.htm>. [in Russian].
5. Bogdanov, K.A. (2002). Daily and mythology: a study on semiotics of folk reality. Extended abstract of candidate's thesis. Retrieved from <http://www.dissercat.com/> [in Russian].
6. Yenykeyeva, A.R. (2013). Post-folklore as a form of social and cultural interests of the youth of today. *Vestnyk KazHUKY*, 2, 90-92 [in Ukrainian].
7. Zharova, O.S. (2009) Subculture modern "minstrels" as a factor postfolkloru As part of everyday consciousness: Actual problems of modern philosophy and political science: Coll. international reports. scientific. correspondence Conf. (Lipetsk, 28 October 2009), (pp. 42-43) Lypetsk: Yzd. tsentr "De-fakto" [in Russian].
8. Kalistratova, A.V. (2011). Postmodern and the folklore: the absence of the subject statements. *Fylohicheskoye nauki. Voprosy teoryi i praktike*, 2(9), 88–90. [in Russian].
9. Korobka, H. O. (2014). Transcendence linguistic identity (homo loquens) in person, playing (homo ludens): humorous context Square. *Mizhnarodnyi visnyk. Kulturolohiia. Filohohiia. Muzykoznavstvo*, 2, 61–69 [in Ukrainian].
10. Kravchuk-Vasylevska, V. (2009) Electronic folklore phenomenon of digital culture Slavic World: Yearbook. (vol. 7), (pp. 127–138). K. [in Ukrainian].
11. Lysiuk, N. A. (2012). Postfolklor in Ukraine. *Kyiv* [in Ukrainian].
12. Lysiuk, N. A. (2013). Specificity postfolkloru Ukraine. *Literaturoznachnyy studii*, 40 (2), 9–14 [in Ukrainian].
13. Malieieva, N. S. (2014). Social and psychological content of communication practices on the Internet. *Nauka i osvita*, 11, 113–118 [in Ukrainian].
14. Morozov, A.V. (2011) Folklore creativity in the information society. Belarusian culture in a globalizing world: proceedings of the scientific conference dedicated to the 35th anniversary BGUK (3 December 2010), (vol.1), (pp. 54–59). Minsk: Belarusian State University of Culture and Arts. [in Belarusian].
15. Neklyudov, S. Folklore and his research: the twentieth century. Retrieved from <http://www.culture29.ru/upload/medialibrary/73b73bb571cb38f26cf4e596284aacc6b01.pdf> [in Russian].
16. Neklyudov, S. Yu. Folk traditions of the modern city. Retrieved from <http://www.culture29.ru/upload/medialibrary/f67/f67211a724844c58553b17ad1374f56a.pdf> [in Russian].
17. Nykonchuk, N. O. (2005). Folklore and postfolklor in the life of modern man: a return to the remnants or new development trends? *Naukovi zapysky Instytutu psykhohohii im. H.S. Kostiuks APN Ukrainy*, (vol. 24 (3), (pp. 220–224). K.: Hlavnyk [in Ukrainian].
18. Petrenko, S.N. (2014). Postfolkloru genre tradition in the poetics of modern Russian Literature. *Yzvestiya VHPU*, 2 (87), 145-149 [in Russian].
19. Priemyshcheva, M.N. (2008). Postfolklor and social dialectology Nexus. *Uchenie zapysky OHU. Seryia: Humanytarne y sotsyalnie nauki*, 1, 93–97 [in Russian].
20. Yadryshnikova, L.G. (2008). Postfolklor Folklore and cultural practices of everyday life. Extended abstract of candidate's thesis. *Ekaterynburh* [in Russian].

Стаття надійшла до редакції 01.02.2016 р.